

Bryssel, 27. helmikuuta 2026
(OR. en)

6851/26

RECH 86
RELEX 296

SAATE

Lähettäjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine
DEPREZ

Saapunut: 27. helmikuuta 2026

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

---

Kom:n asiak. nro: COM(2026) 96 final

Asia: KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN
PARLAMENTILLE
Toinen kaksivuotiskertomus tutkimusta ja innovointia koskevan
globaalin lähestymistavan täytäntöönpanosta vuosina 2023–2025

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 96 final.

Liite: COM(2026) 96 final

Bryssel 27.2.2026
COM(2026) 96 final

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

**Toinen kaksivuotiskertomus tutkimusta ja innovointia koskevan globaalien
lähestymistavan täytäntöönpanosta vuosina 2023–2025**

1. JOHDANTO

Tiedonanto tutkimusta ja innovointia koskevasta globaalista lähestymistavasta¹ hyväksyttiin toukokuussa 2021, jolloin maailma oli hyvin erilainen nykyiseen verrattuna. Tiedonannon laajat tavoitteet ja periaatteet, kuten tutkimuksen ja innovoinnin perusarvojen puolustaminen ja esillä pitäminen, tasapuolisten toimintaedellytysten ja vastavuoroisuuden edistäminen kansainvälisessä tutkimus- ja innovointiyhteistyössä, ilmastonmuutoksen, biologisen monimuotoisuuden häviämisen ja maailmanlaajuisien haasteiden, muun muassa maailmanlaajuisen terveyskriisin, ratkaiseminen yhdessä sekä eriytetyn ja mukautetun lähestymistavan noudattaminen yhteistyössä EU:n ulkopuolisten maiden ja alueiden kanssa, pätevät kuitenkin edelleen.

Kansainvälinen tutkimus- ja innovointiyhteistyö lisää huippuosaamista ja kilpailukykyä, mahdollistaa kansainvälisen asiantuntemuksen hyödyntämisen liikkuvuuden ja yhteistyön avulla, kehittää ratkaisuja globaaleihin haasteisiin ja edistää yhteisiä tieteellisiä ja teknisiä standardeja, mikä vähentää kaupan esteitä ja lisää pääsyä potentiaalisille markkinoille. Sillä myös kerätään poliittista ja diplomaattista pääomaa sekä edistetään EU:n geopoliittisia tavoitteita. Sen edistämisestä määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 180 artiklan b alakohdassa.

Tällä geostrategisen kilpailun aikakaudella EU:n on päättäväisemmin ajettava strategia etujaan ja samalla vahvistettava yhteistyötään samanmielisten kumppanien kanssa.² Siksi globaalin lähestymistavan täytäntöönpanossa on otettava huomioon sekä uudet geopoliittiset realiteetit että tieteen ja teknologian urauurtava kehitys. Vuonna 2023 hyväksytyssä ensimmäisessä täytäntöönpanoa koskevassa kaksivuotiskertomuksessa tunnustettiin nämä realiteetit esimerkiksi korostamalla EU:n Ukrainalle antamaa tukea Venäjän täysimittaisen laittoman hyökkäyksen käynnistämisen jälkeen.

EU on kahden viime vuoden aikana vastannut päättäväisesti näihin haasteisiin hyväksymällä keskeisiä aloitteita, joiden tarkoituksena on varmistaa, että EU pysyy innovoinnin kärjessä ja sen tutkimus- ja innovointijärjestelmä säilyy avoimena ja turvallisena.³ EU suojelee nyt ja jatkossakin monenvälisyyttä, sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä ja näyttöön perustuvaa päätöksentekoa. Tämä on nykymaailmassa ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan puolustaa demokratian perusperiaatteita, kuten kestävämpiä ja vahvempia demokraattisia yhteiskuntia. Koska EU:n edustamat periaatteet ja arvot ovat maailmanlaajuisesti yhä useammin uhattuina, EU:n on enemmän kuin koskaan ennen puolustettava akateemista vapautta ja tieteellisen tutkimuksen vapautta sekä monimuotoisuutta, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Tähän

---

¹ COM(2021) 252 final.

² https://commission.europa.eu/document/download/833e082a-0c39-4bc6-a119-e0760ebc7360_en?filename=mission-letter-zaharieva.pdf.

³ Esimerkkeinä mainittakoot Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategia (JOIN(2023) 20 final), neuvoston suositus tutkimuksen turvallisuuden parantamisesta (C/2024/3510), yhteinen tiedonanto *EU:n taloudellisen turvallisuuden vahvistaminen* (JOIN(2025) 977 final), EU:n kilpailukykykompassi (COM(2025) 30 final), EU:n start-up- ja scale-up-strategia (SWD(2025) 138 final), tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureja koskeva eurooppalainen strategia (COM(2025) 497 final/2), eurooppalainen tekoäly tieteessä - strategia (COM(2025) 724 final), puhtaan teollisen kehityksen ohjelma (COM(2025) 85 final) ja Choose Europe - aloite (<https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe>).

kuuluvat naisten ja muiden suuressa syrjinnän vaarassa olevien ryhmien tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen sekä sen varmistaminen, että nämä voivat osallistua tutkimus- ja innovointijärjestelmiin täysipainoisesti ja tehokkaasti. Nämä arvot ovat moraalinen välttämättömyys ja lisäksi yksi vahvimista voimavaroista, joita EU:lla on maailmanlaajuisessa kilpailussa osajista.

Tässä kertomuksessa esitetään yleiskatsaus komission työstä tutkimusta ja innovointia koskevan globaalien lähestymistavan ja siihen liittyvien neuvoston päätelmien⁴ täytäntöönpanossa sen jälkeen, kun ensimmäinen täytäntöönpanoa koskeva kaksivuotiskertomus julkaistiin vuonna 2023.⁵ Tarkoituksena on antaa tilannekuva siitä, miten EU vastaa tutkimuksen ja innovoinnin uusiin haasteisiin ja vaatimuksiin kansainvälisessä toimintaympäristössä, joka on entistä kilpaillumpi ja epävakampi, ja puolustaa näin strategisia etujaan.

2. VAHVISTETAAN EU:N SITOUTUMISTA KANSAINVÄLISEEN AVOIMUUTEEN JA PERUSARVOIHIN TUTKIMUKSESSA JA INNOVOINNISSA

EU on toteuttanut yhdessä eri puolilla maailmaa sijaitsevien kumppaneidensa kanssa monenvälisen vuoropuhelun kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön periaatteista ja arvoista, ja sen tuloksena hyväksyttiin helmikuussa 2024 järjestetyssä kansainvälisessä ministerikonferenssissa Brysselin julkilausuma. Komissio on ehdottanut vuoropuhelun seuraavan vaiheen käynnistämistä lisäämällä sen maantieteellistä kattavuutta ja temaattista laajuutta. Komissio on myös aloittanut tiedediplomatian eurooppalaisen kehyksen kehittämisen ja laatinut raportin, jossa esitetään tutkijoiden ja diplomaattien yhdessä laatimia asiantuntijasuosituksia. EU on luonut onnistuneesti vahvoja yhteyksiä tutkimuksen ja innovoinnin alan keskeisiin ulkomaisiin kumppaneihin, ja Uusi-Seelanti, Kanada, Yhdistynyt kuningaskunta, Etelä-Korea, Sveitsi ja Egypti ovat liittyneet Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan.

2.1. Kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön arvot ja periaatteet

Komissio otti heinäkuussa 2022 käynnistetyn kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön periaatteita ja arvoja koskevan monenvälisen vuoropuhelun jälkeen yhteyttä kumppaneihinsa eri puolilla maailmaa keskustellakseen asioista, jotka liittyvät tutkimuksen huippuosaamiseen, tiedon hyödyntämiseen, tutkimuksen turvallisuuteen sekä tasapuolisiin tutkimus- ja innovointikumppanuuksiin alhaisen ja keskitulotason maiden kanssa. Tämä huipentui EU-puheenjohtajamaa Belgian helmikuussa 2024 järjestämään kansainväliseen ministerikonferenssiin, jossa hyväksyttiin kansainvälisen tutkimus- ja

⁴ 12301/21 RECH 425.

⁵ Esimerkiksi *Much more than a market* (Lettan raportti), *The Future of European Competitiveness* (Draghin raportti), *Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Niinistön raportti) ja *Align, Act, Accelerate* (Heitorin raportti).

innovointiyhteistyön periaatteita ja arvoja koskeva ministeritason julkilausuma, joka tunnetaan Brysselin julkilausumana⁶.

Sen jälkeen, kun tutkimusta ja innovointia koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta annetuissa neuvoston päätelmissä⁷ kehoitettiin laatimaan eurooppalainen tiedediplomatiaohjelma ja asiasta oli keskusteltu heinäkuussa 2023 pidetyssä kilpailukykyneuvostossa, komissio antoi tutkija- ja diplomaattiryhmälle tehtäväksi esittää erityisiä suosituksia tulevasta tiedediplomatian eurooppalaisesta kehyksestä⁸. Helmikuussa 2025 julkaistiin asiantuntijaraportti⁹, jossa esitettiin 130:n tiedediplomatian asiantuntijan laatimat suositukset. Niissä ehdotettiin strategisia, operatiivisia ja mahdollisuuksia luovia välineitä, joita tarvitaan Euroopan johtajuuden tukemiseen tiedediplomatian alalla. Tässä prosessissa merkittävä virstanpylväs oli joulukuussa 2023 pidetty ensimmäinen Euroopan tiedediplomatiakonferenssi, joka tarjosi Euroopan tiedediplomatiayhteisölle tilaisuuden pohtia strategista lähestymistapaa.¹⁰

Osoittaakseen tiedediplomatian arvon käytännössä komissio tuki kohdennettuja työpajoja ja keskusteluja, jotka koskivat muun muassa tiedediplomatiaa Välimeren alueella ja valtioiden rajat ylittävää Niilin vesivarojen hoitoa. Lokakuussa 2025 järjestettiin ensimmäinen tiedediplomatiaa koskeva Afrikan unionin ja Euroopan unionin vuoropuhelu, jonka tuloksena tiedediplomatia valittiin Afrikan unionin ja EU:n välistä tiedettä, teknologiaa ja innovaatioita koskevan korkean tason poliittisen vuoropuhelun uudeksi aiheeksi. Lisäksi komissio on tukenut EU:n tiedediplomatia-allianssia¹¹, joka kokoaa yhteen alan johtavat instituutiot.

EU allekirjoitti huhtikuussa 2024 Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n ministeritason julistuksen kestävästä ja osallistavasta tulevaisuudesta koskevasta muutosvoimaisesta tiede-, teknologia- ja innovointipolitiikasta. Siinä vahvistetaan kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön yhteiset periaatteet ja arvot, mukaan lukien vastavuoroisuus, avoimuus, vastuuvollisuus ja molemminpuolinen hyöty.¹² EU toimii yhtenä avointa tiedettä käsittelevän G7-työryhmän yhteispuheenjohtajista ja edistää kansainvälistä yhdenmukaistamista ja yhteistyötä avoimen tieteen politiikan kehittämisessä ja täytäntöönpanossa. EU ja sen jäsenvaltiot ovat myös tukeneet vaarassa olevia tutkijoita erityisesti SAFE-hankkeen¹³ kautta.

Komissio käynnisti Euroopan parlamentin 17. tammikuuta 2024 antaman päätöslauselman mukaisesti erityisen tutkimuksen, jonka tarkoituksena oli muodostaa näyttöpohja lokakuussa 2025 julkaistulle lainsäädäntöehdotukselle tieteellisen tutkimuksen vapauden

---

⁶ Ks. https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/94d6bb42-1fe7-478c-b6b4-d0be4dfb0204_en?filename=brussels-ministerial-statement-2024-02.pdf. Turkki hyväksyi ministeritason lausunnon ilman liitettä.

⁷ 12301/21 RECH 425.

⁸ <https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/launch-eu-science-diplomacy-working-groups-results-call-expressions-interest-published-2023-12-06>.

⁹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4b319f3d-e9ff-11ef-b5e9-01aa75ed71a1>.

¹⁰ <https://eu-science-diplomacy.service-facility.eu/>.

¹¹ <https://www.science-diplomacy.eu/>.

¹² <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0501>.

¹³ <https://saferearchers.eu/>.

edistämisestä ja suojelemisesta EU:ssa¹⁴. Komissio on edistänyt kansainvälisesti tutkimustoiminnan integriteettiä koskevia eurooppalaisia käytännesääntöjä (European Code of Conduct for Research Integrity)¹⁵ ja TRUST-käytännesääntöjä (Global Code of Conduct for Equitable Research Partnerships)¹⁶, järjestänyt edelleen kansallisen eettisen neuvoston NEC:n foorumin kahdesti vuodessa ja osallistunut aktiivisesti VolREthics-aloitteeseen¹⁷. Sukupuolten tasa-arvoa koskevan suunnitelman tukikelpoisuusperusteiden täytäntöönpano Horisontti Eurooppa - puiteohjelmassa¹⁸ on ollut keskeinen askel sukupuolten tasa-arvon edistämisessä tutkimuksen ja innovoinnin alalla, myös kansainvälisellä tasolla.

2.2. Horisontti Eurooppa - puiteohjelman kansainvälinen ulottuvuus

Puiteohjelmaan osallistuminen assosioitumisen kautta on EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tehtävän tutkimus- ja innovointiyhteistyön tiivein muoto. Uudesta-Seelannista tuli heinäkuussa 2023 ensimmäinen kauempana EU:sta sijaitseva maa, joka assosioitui Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan. Sen jälkeen puiteohjelmaan assosioituivat Yhdistynyt kuningaskunta ja Kanada vuonna 2024 sekä Etelä-Korea, Sveitsi ja Egypti vuonna 2025. Assosiaationeuvottelut Japanin kanssa on saatu päätökseen, ja Australian kanssa on aloitettu alustavat neuvottelut.

Horisontti Eurooppa - puiteohjelman pilari I erottuu kansainvälisellä ulottuvuudellaan, sillä 8,7 prosenttia osallistujista tulee EU:n ulkopuolisista maista, jotka eivät ole assosioituneita. Seuraavina ovat pilari II (5,5 %) ja pilari III (2,5 %) ja viimeisenä osan ”Osallistumisohjan laajentaminen ja eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistaminen” (WIDERA) toimet (2,4 %). Pilarin I osallistujista 11,8 prosenttia, pilarin II osallistujista 9,7 prosenttia, pilarin III osallistujista 7,8 prosenttia ja WIDERAn toimien osallistujista 14,8 prosenttia tulee assosioituneista maista.¹⁹

Horisontti Eurooppa - puiteohjelman kansainvälisimmän osan muodostavat Marie Skłodowska-Curie - toimet, jotka ovat kansainvälisten tutkimus- ja innovointikumppanuuksien luomisen kannalta olennaisen tärkeitä. Marie Skłodowska-Curie - apurahan saaneista tutkijoista 46 prosenttia oli EU:n ulkopuolisista maista: 37 prosenttia heistä oli assosioitumattomia EU:n ulkopuolisista maista ja 9 prosenttia assosioituneista maista. Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan osallistuneista assosioitumattomien EU:n ulkopuolisten maiden organisaatioista noin 50 prosenttia osallistui Marie Skłodowska-Curie - toimiin. Monessa maassa yli 50 prosenttia osallistumisesta Horisontti Eurooppa - puiteohjelman hankkeisiin tapahtuu Marie Skłodowska-Curie - toimien kautta: Toukokuussa 2025 käynnistettiin uusi koordinointi- ja tukitoimi kansainvälisen yhteistyön ja maailmanlaajuisen osallistumisen vahvistamiseksi Marie Skłodowska-Curie - toimissa.²⁰

¹⁴ <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/0ad627da-a7ed-11f0-a7c5-01aa75ed71a1>.

¹⁵ <https://allea.org/code-of-conduct/>.

¹⁶ <https://www.globalcodeofconduct.org/>.

¹⁷ <https://www.inserm.fr/en/ethics/volrethics/>.

¹⁸ Toteutetaan niistä ehdotuspyynnöistä alkaen, joiden määräaika on vuonna 2022.

¹⁹ Luvut ovat Horisontti Eurooppa - puiteohjelman 2.7.2025 kootun tulostaulun mukaisia.

²⁰ MSCA, Global Cooperation: Policy Enhancement and Strategic Promotion (<https://msca-glopol.eu/>).

Hyödyntääkseen tutkimusinfrastruktuurien asemaa kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön solmukohtina EU on edelleen rahoittanut myös assosioitumattomien EU:n ulkopuolisten maiden käyttäjien rajat ylittävää pääsyä niihin, samoin kuin komission yhteisen tutkimuskeskuksen ylläpitämiin infrastruktuureihin²¹. EU edistää kansainvälistä pääsyä infrastruktuureihin myös G7-maiden johtavien virkamiesten ryhmässä, joka käsittelee globaaleja tutkimusinfrastruktuureja²². Komissio hyväksyi vuonna 2024 Brisbanen julistuksen²³, jossa kannustettiin kaikkia tutkimusinfrastruktuurien sidosryhmiä tiivistämään yhteistyötä kansainvälisissä tutkimusinfrastruktuureissa maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi. Syyskuussa 2025 komissio hyväksyi tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureja koskevan eurooppalaisen strategian, joka sisältää toimia niiden kansainvälisen ulottuvuuden vahvistamiseksi.

3. TASAPAINOTETAAN EU:N TUTKIMUKSEN JA INNOVOINNIN GLOBAALIA LÄHESTYMISTAPAA: KOHTI TASAPUOLISIA TOIMINTAEDELLYTYKSIÄ JA VASTAVUOROISUUTTA

EU hyväksyi tutkimuksen turvallisuuden parantamisesta tasapuolisten toimintaedellytysten saavuttamiseksi eurooppalaisella tutkimusalueella vuonna 2024 annetun neuvoston suosituksen, jonka tarkoituksena on pitää kansainvälinen tutkimus- ja innovointiyhteistyö avoimena ja turvallisena. EU onkin ryhtynyt päättäväisiin toimiin parantaakseen kykyään torjua ulkomaista sekaantumista ja pakkokeinoja tekemällä arviointeja kriittisistä teknologioista, edistämällä tutkimus- ja innovointi-investointeja näillä alueilla, rajoittamalla mahdollisuuksia saada rahoitusta Horisontti Eurooppa - puiteohjelmasta, jos siihen on pakottava tarve, ja luomalla uusia strategisia kumppanuuksia.

Tutkijat ovat kansainvälistä yhteistyötä tehdessään entistä alttiimpia turvallisuusriskeille, sillä eurooppalaiseen tutkimukseen ja innovointiin kohdistuu ulkomaista sekaantumista ja tiedon manipulointia sekä mahdollisuus väärinkäyttöön tavoilla, jotka voivat vaikuttaa EU:n turvallisuuteen tai loukata EU:n arvoja ja perusoikeuksia. Toukokuussa 2024 hyväksytty neuvoston suositus tutkimuksen turvallisuuden parantamisesta²⁴ muodostaa nyt vankan perustan kansainväliseen tutkimus- ja innovointiyhteistyöhön liittyvien turvallisuusriskien torjumiselle EU:ssa. Suosituksessa, joka kattaa komission ja jäsenvaltioiden lisäksi julkiset tutkimusrahoittajat ja yliopistot, EU on ensimmäistä kertaa laatinut tutkimuksen turvallisuusriskien yhteisen määritelmän sekä yhteisen lähestymistavan tutkimuksen riskinarviointiin. Komissio järjesti lokakuussa 2025 ensimmäisen tutkimuksen turvallisuutta käsittelevän eurooppalaisen lippulaivakonferenssin, jonka tarkoituksena oli helpottaa parhaiden käytäntöjen jakamista.

²¹ <https://joint-research-centre.ec.europa.eu/work-us/open-access-jrc-research-infrastructures>.

²² <https://www.gsogri.org/>.

²³ <https://icri2024.au/about-icri/brisbane-statement/>.

²⁴ C/2024/3510.

Tutkimuksen turvallisuutta koskeva työ on osa laajempaa pyrkimystä parantaa EU:n taloudellista turvallisuutta²⁵. Tutkimuksen turvallisuuden olisi erityisesti tarkoitus auttaa ehkäisemään teknologiavuotoja eli kriittisen tiedon ja teknologian ei-toivottua siirtämistä kansainvälisen akateemisen yhteistyön kautta – säilyttäen kuitenkin samalla EU:n lähestymistapa akateemiseen vapauteen ja tieteellisen tutkimuksen vapauteen.

Keskeinen osa tätä työtä on tiettyihin mahdollistaviin tai kriittisiin teknologioihin, kuten tekoälyyn, bioteknologiaan, kehittyneisiin puolijohteisiin ja kvanttiteknoologiaan, liittyvien riskien arviointi, joka toteutetaan jäsenvaltioiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Vaikka nämä kriittiset teknologia-arvioinnit ulottuvat tutkimus- ja innovointipolitiikkaa pidemmälle, tämän työn tulosten on tarkoitus vaikuttaa myös tulevien vuosien kansainväliseen tutkimus- ja innovointiyhteistyöhön. Komissio työskentelee samanmielisten maiden kanssa taloudellisen turvallisuuden lisäämiseksi, edistää EU:n omia kriittisten teknologioiden valmiuksia ja ottaa käyttöön erilaisia suojatoimia EU:n suojelemiseksi niiden mahdolliselta väärinkäytöltä.

Komissio julkaisi tammikuussa 2024 valkoisen kirjan vaihtoehtoisista tavoista tehostaa kaksikäyttöpotentiaalia omaavien teknologioiden tutkimus- ja kehitystukea²⁶. Sen jälkeen useat strategiset asiakirjat ovat antaneet lisätietoja, joita voidaan hyödyntää kaksikäytön tutkimusta ja kehitystä koskevassa pohdinnassa ottaen huomioon kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön riskit sen mukaan, mitkä ovat tutkimuksen perusteet ja kaksikäyttömahdollisuudet.²⁷

Komissio on myös toteuttanut lisätoimia tutkimuksen turvallisuuden varmistamiseksi Horisontti Eurooppa - puiteohjelmassa rajoittamalla osallistumisen sen kvanttiteknoologioihin, tekoälyn viestintäverkkoteknoologioihin, akkuihin, avaruuteen ja kriittisiin raaka-aineisiin liittyviin osiin poikkeuksellisesti vain jäsenvaltioiden ja tiettyjen EU:n ulkopuolisten maiden oikeussubjekteihin.²⁸ Horisontti Eurooppa - asetuksen 22 artiklan 5 kohtaa sovellettiin vuosien 2023–2024 Horisontti Eurooppa - työohjelmassa 33 aiheeseen,²⁹ kun taas vuoden 2025 työohjelmassa sitä sovellettiin 37 aiheeseen. Käytössä olevia muita toimenpiteitä ovat esimerkiksi tutkimustulosten hyödyntämistä koskevat lisävelvoitteet ja komission oikeus vastustaa teollis- ja tekijänoikeuksien siirtoa EU:n ulkopuolisiin maihin, jotka eivät ole assosioituneet ohjelmaan.³⁰

---

²⁵ Ks. JOIN(2023) 20 final ja JOIN(2025) 977 final.

²⁶ COM(2024) 27 final.

²⁷ Ks. <https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/new-publications-dual-use-provide-strategic-input-future-eu-ri-policies-2025-06-25>.

²⁸ Horisontti Eurooppa - asetuksen 22 artiklan 5 kohdan mukaan osallistuminen voidaan rajoittaa oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioihin tai tiettyihin assosioituneisiin tai muihin EU:n ulkopuolisiin maihin työohjelman mukaisesti EU:n strategisten voimavarojen, etujen, autonomian tai turvallisuuden turvaamiseksi. Rajoituksia voidaan soveltaa myös sellaisiin maihin sijoittautuneisiin oikeussubjekteihin, jotka täyttävät kelpoisuusperusteet mutta jotka ovat muun kuin kelpoisuusperusteet täyttävän maan tai sellaiseen sijoittautuneen oikeussubjektin suorassa tai välillisessä määräysvallassa.

²⁹ Mukaan lukien vuonna 2024 hyväksytyt muutokset. Lisäksi eurooppalaisen suurteholaskennan yhteisyritys (EuroHPC) hyödynsi 22 artiklan 5 kohtaa yhdessä vuoden 2023 työohjelmansa toimessa.

³⁰ Horisontti Eurooppa - asetuksen 39 ja 40 artikla.

Komissio on päättänyt rajoittaa muiden kuin assosioituneiden EU:n ulkopuolisten maiden mahdollisuutta osallistua myös markkinalähtöiseen tutkimukseen silloin, kun katsotaan, että ei ole puite-ehjoja, jotka varmistaisivat tutkimus- ja innovointiyhteistyön tasapuoliset toimintaedellytykset.³¹ Oikeussubjektit, joiden arvioidaan olevan viestintäverkkolaitteiden suuririskisiä toimittajia, eivät osallistu viestintäverkkoteknologioiden kehittämiseen liittyviin toimiin 5G-kyberturvallisuusvälineistön täytäntöönpanosta kesäkuussa 2023 annetun tiedonannon³² mukaisesti.

4. YHDISTETÄÄN GLOBAALEJA TOIMIA GLOBAALIEN HAASTEIDEN RATKAISEMISEKSI YHDESSÄ

Vihreän siirtymän osalta komissio on tukenut valtameren kestävyttä käsittelevän International Platform for Ocean Sustainability - foorumin (IPOS) kehittämistä, jatkanut Atlantin valtameren tutkimusyhteenliittymän tukemista ja hyväksynyt uuden yhteisen etenemissuunnitelman Unescon hallitusten välisen merentutkimustoimikunnan kanssa. Komissio on ollut mukana johtamassa Mission Innovation - aloitteen puhdasta vetyä koskevaa missiota ja kaupunkisiirtymää koskevaa missiota, tukenut vihreän kasvun tietofoorumeja ja osallistunut edelleen kansainväliseen toimintaan, kuten G20-maiden biotaloutta koskevaan aloitteeseen.

Digitaalisen siirtymän osalta komissio on edistynyt digitaalisissa kumppanuuksissa maailmanlaajuisen kumppanien kanssa muun muassa tekoälyn, kvanttilaskennan ja yhteyksien aloilla. Komissio on myös tukenut globaaleja terveystoimia muun muassa Euroopan maiden ja kehitysmaiden kliinisten kokeiden yhteistyökumppanuuden kolmannen ohjelman (globaalin terveyden EDCTP3 - yhteisyrityksen) kautta. Lisäksi se edistää innovaatiotoimintaa kansainvälisesti Euroopan innovaationeuvoston (EIC) ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) sekä tietämyksen hyödyntämisen kautta.

4.1. Globaalien toimien edelläkävijä matkalla kohti oikeudenmukaista vihreää siirtymää

Horisontti Eurooppa - puiteohjelman tutkimus- ja innovointi-investoinnit auttavat Pariisin sopimuksen, Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehityksen ja muiden kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanossa. Nämä investoinnit ovat myös muokanneet useiden organisaatioiden toimintaohjelmia ja edistäneet niiden työtä tieteen ja politiikan rajapinnassa.³³ EU:n osallistumisen tärkeyttä on tarkasteltava myös niiden

³¹ Horisontti Eurooppa - asetuksen 22 artiklan 6 kohdassa sallitaan aiheellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa täydentävien kelpoisuusperusteiden lisääminen toimintapoliittisten erityisvaatimusten tai toimen luonteen ja tavoitteiden huomioon ottamiseksi.

³² C(2023) 4049 final.

³³ Muun muassa maapallon tilan seurantaan käsittelevä ryhmä, hallitustenvälinen ilmastonmuutospaneeli (IPCC), biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevä hallitustenvälinen tiede- ja politiikkafoorumi (IPBES), kansainvälinen luonnonvarapaneeli ja muut aloitteet, kuten maailmanlaajuinen maaperäkumppanuus.

perustavanlaatuisten muutosten valossa, jotka koskevat Yhdysvaltojen lähestymistapaa ilmastonmuutokseen ja ympäristökysymyksiin sekä tieteen rooliin päätöksenteossa.

Yhteisessä tiedonannossa EU:n kansainvälisen valtameren hallinnoinnin ohjelmasta³⁴ korostettiin tarvetta hankkia valtameriä koskevaa merkittävää tietämystä kestävä hallinnoinnin tukemiseksi. Vuoden 2023 toteutettavuustutkimuksessa todettiin, että tieto on hajanaista ja kiireellisen päätöksenteon kannalta usein riittämätöntä.³⁵ Siksi komissio seuraa valtameren kestävyttä käsittelevän International Platform for Ocean Sustainability -foorumin (IPOS) perustamistyötä. Foorumin on tarkoitus toimia uutena katalyyttisenä mekanismina, jonka avulla valtameren kestävästä käytöstä ja suojelusta tiedotetaan sekä julkisille että yksityisille päätöksentekijöille.

Komissio johti vuonna 2022 valtameren tutkimusyhteistyön edistämisestä Atlantilla annetun Atlantin valtameren tutkimusyhteenliittymän julkilausuman täytäntöönpanoa. Atlantin valtameren tutkimusyhteenliittymään on liittynyt viisi uutta kumppania (Yhdistynyt kuningaskunta, Norja, Islanti, Senegal ja Ghana), ja sen työ on keskittynyt rannikkoyhteisöjen selviytymiskyvyn parantamiseen, valtameren havainnoinnin koordinointiin ja mallintamisen parantamiseen.

Komissio ilmoitti vuoden 2025 YK:n valtamerikonferenssissa valtameren havainnointia koskevasta EU:n aloitteesta, jossa korostetaan maailmanlaajuisen valtamerien tarkkailujärjestelmän merkitystä ja komission sitoutumista asiaan. Euroopan komissio ja Unescon hallitusten välinen merentutkimustoimikunta (IOC-UNESCO) ovat hyväksyneet yhteisen etenemissuunnitelman, jolla vahvistetaan yhteistyötä YK:n kestävä kehityksen valtameritutkimuksen vuosikymmenellä 2021–2030 ja yhdenmukaistetaan siten EU:n ja Unescon toimia.³⁶

Euroopan komissio perusti vuonna 2023 yhteistyössä Afrikan unionin komission kanssa Afrikan ja Euroopan valtameriä käsittelevän strategisen ryhmän, jota johtaa Africa-Europe Foundation EU:n rahoituksella ja jonka tarkoituksena on edistää näiden kahden maanosan välistä, valtameriin liittyviä asioita koskevaa tieteellistä yhteistyötä.

Mission Innovation 2.0 -aloitteen³⁷ puitteissa Euroopan komissio on edistänyt puhtaaseen energiaan siirtymisen nopeuttamista Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti. Puhdas vety -missiota³⁸ johtamalla komissio edistää kansainvälistä tutkimus- ja innovointiyhteistyötä, jolla tuetaan maailmanlaajuisen puhtaan vedyn arvoketjun kasvua. Missiossa on vuodesta 2024 lähtien yksilöity 101 EU:n ja maailmanlaajuisista

---

³⁴ JOIN(2022) 28 final.

³⁵ Euroopan komissio, meri- ja kalastusasioiden pääosasto, *Seascope assessment – Feasibility study for the establishment of an Intergovernmental Panel for Ocean Sustainability (IPOS)*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2771/903406>.

³⁶ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/2e5f29fb-cb0c-4d0d-8840-97ce0ee9730c_en?filename=ec_rtd_roadmap-cooperation-un-decade-ocean-science.pdf.

³⁷ Mission Innovation -aloite on keskeinen kansainvälinen foorumi, jossa ovat mukana ne maat, joiden vastuulla on 90 prosenttia julkisesta energiainnovaatio-rahastuksesta.

³⁸ <https://mission-innovation.net/missions/hydrogen/>.

vetylaaksohanketta³⁹ 38 maassa. Tavoitteena on helpottaa laajamittaisten integroitujen vetylaaksojen muodostamista vuoteen 2030 mennessä.

Komissio johtaa kaupunkisiirtymää koskevan mission⁴⁰ puitteissa ilmastoneutraaleja ja älykkäitä kaupunkeja koskevan EU:n mission pohjalta yhdessä eri puolilla maailmaa sijaitsevista kunnianhimoisista kaupungeista koostuvan ryhmän kanssa työtä niiden nettonollavisioiden vahvistamiseksi ja täytäntöönpanon nopeuttamiseksi. Tämä ryhmä on vuodesta 2023 lähtien kasvanut niin, että se kattaa 117 kaupunkia 47 maassa, ja sitä on tuettu marraskuussa 2025 käynnistetystä City2City-ohjelmasta.

EU on Global Gateway - strategian⁴¹ mukaisesti auttanut kumppanimaitaan saamaan ympäristötietoja aloitteilla, joilla pyritään vahvistamaan tieteen ja politiikan välistä rajapintaa, mukaan lukien luonnon monimuotoisuuden ja suojelualueiden hoidon ja käytön ohjelma (BIOPAMA) ja vihreän kasvun osaamiskumppanuus. Komissio on myös perustanut kansainvälisen tietämyksenhallintafoorumin jakaakseen tietoa standardeista, ohjeista ja rahoitusmahdollisuuksista uusi eurooppalainen Bauhaus - aloitteen⁴² puitteissa.

4.2. Digitaalisen siirtymän edistäminen

Komissio hyväksyi kesäkuussa 2025 Euroopan unionin kansainvälisen digitaalistrategian, jossa esitetään EU:n visio oman kansainvälisen digitaalisen yhteistyönsä vahvistamisesta.⁴³ Siinä keskitytään parantamaan Euroopan kilpailukykyä, edistämään Euroopan ja sen kumppaneiden turvallisuutta koskevaa digitaalistrategiaa sekä muokkaamaan maailmanlaajuisia digitalisaation hallintaa ja standardeja.

Digitaalisia kumppanuuksia on perustettu Japanin, Etelä-Korea, Singaporen ja Kanadan kanssa.⁴⁴ Niissä keskitytään yhteistyöhön keskeisten teknologioiden, kuten tekoälyn, puolijohteiden, suurteholaskennan, kvanttilaskennan, 5G- ja 6G-verkkojen, datahallinnon, standardoinnin ja verkkoalustojen, edistämiseksi.

EU:n ja Intian kauppaa- ja teknologianeuvosto on toukokuusta 2023 alkaen luonut perustaa yhteistyölle keskeisillä aloilla, joita ovat puolijohteet, digitaalinen julkinen infrastruktuuri, digiosaaminen, tekoäly, suurteholaskenta sekä tietotekniikan ja televiestinnän standardointi. EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaa- ja teknologianeuvosto on edistynyt merkittävästi sen jälkeen, kun se vuonna 2021 perustettiin. Se on tuottanut konkreettisia tuloksia tekoälyn, kvanttiteknologioiden, standardoinnin, puolijohteiden, verkkoalustojen ja 6G:n aloilla.

EU:n, Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen (LAC) digitaalinen allianssi⁴⁵ on urauurtava alueiden välinen yhteistyökehys. EU:n ja LAC-alueen maiden hankkeessa, joka koskee strategista kumppanuutta digitaalisten vuoropuhelujen toteuttamiseksi tutkimus- ja innovointiyhteistyössä (SPIDER), keskitytään digitalisaatiota koskevan osallistavan,

---

³⁹ <https://h2v.eu/>.

⁴⁰ <https://urbantransitionsmission.org/>.

⁴¹ JOIN(2021) 30 final.

⁴² <https://knowledge-management.new-european-bauhaus.europa.eu/>.

⁴³ JOIN(2025) 140 final.

⁴⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/partnerships>.

⁴⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_23_1598.

ihmiskeskeisen lähestymistavan omaksumiseen aloilla, joilla voidaan hyödyntää BELLA-infrastruktuurin (Building the Europe Link to Latin America)⁴⁶ tarjoamaa suuren kapasiteetin yhteenliitettävyyttä. BELLA-kaapelialoitetta tukee eurooppalainen GÉANT-verkko⁴⁷, joka luo kumppanuksiensa avulla yhteyksiä ympäri maailman yli 110 maan tutkimus- ja koulutusyhteisöjen välille sekä yhdistää tietojen tarjoajat maailmanlaajuiseen tutkimusjärjestelmään omien suojattujen kuituverkkojensa kautta. Lokakuussa 2025 käynnistettiin EU:n ja LAC-maiden suurteholaskentaverkosto. Kun EU:n ja LAC-maiden supertietokoneet yhdistetään BELLAn kautta, alueiden tutkijat voivat tehdä yhteistyötä simulaatioiden suorittamiseksi, massadatan analysoimiseksi ja huipputason prosessointimallien testaamiseksi, jotta voidaan vastata kiireellisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin – ilmastomallinnuksesta ja lääkkeiden kehittämisestä tekoälyyn.

Euroopan ja Latinalaisen Amerikan välisen BELLA-kaapelin menestyksen perusteella myös EurAfrica Gateway - kaapelin odotetaan tarjoavan kestävän merenalaisen kaapelijärjestelmän Afrikan Atlantin-rannikolla ja parantavan yhteyksiä alueella entisestään.

4.3. Maailmanlaajuista terveyttä koskevan yhteistyön vahvistaminen

Eurooppa-neuvosto hyväksyi tammikuussa 2024 EU:n globaalin terveysstrategian^{48, 49}. Siinä paremman terveyden, vahvempien terveydenhuoltojärjestelmien ja yleisen sairausvakuutusturvan sekä digitalisaation ja ammattitaitoisen työvoiman kannalta keskeisiksi tekijöiksi määritetään tutkimus ja innovointi.

Komissio on edistynyt pandemiavalmiudessa covid-19-pandemian puhkeamisen jälkeen merkittävästi ja yhdistänyt välittömän reagointivalmiuden pitkän aikavälin valmiusinvestointeihin. Vuosina 2022–2025 komissio investoi 1,28 miljardia euroa yli 121:een tutkimus- ja kehitystoimeen ja nopeutti näin lääketieteellisten vastatoimien kehittämistä ja testaamista, mikä paransi EU:n kykyä selviytyä tulevista pandemioista.

Komissio on tehostanut maailmanlaajuisten terveystutkimuksen rahoittajien koordinoituaan esimerkiksi toimimalla yhtenä tartuntatautien alalla tehtävän maailmanlaajuisen tutkimusyhteistyön (GloPID-R)⁵⁰ puheenjohtajista ja tukemalla kroonisia sairauksia käsittelevää maailmanlaajuista yhteenliittymää⁵¹. Lisäksi komissio on tukenut uusien kumppanuuksien, kuten Euroopan harvinaisten sairauksien tutkimusyhteenliittymän ERDERAn⁵² valmistelua.

Globaalin terveyden EDCTP3 - yhteisyritys on Euroopan maiden ja kehitysmaiden klinisiä tutkimuksia koskevan kumppanuuden⁵³ kolmas toisinto. Vuonna 2024 sen kautta sai

---

⁴⁶ <https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/programming/programmes/bella-building-europe-link-latin-america>.

⁴⁷ https://network.geant.org/international_connectivity/.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_22_7153.

⁴⁹ <https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2024/01/29/eu-global-health-strategy-council-approves-conclusions/>.

⁵⁰ www.glopid-r.org.

⁵¹ www.gacd.org.

⁵² <https://erdera.org/>.

⁵³ <https://www.globalhealth-edctp3.eu/>.

rahoitusta 74 globaalia terveyttä koskevaan tutkimukseen liittyvää hanketta, joiden kokonaismäärärahat olivat 254 miljoonaa euroa. Globaalin terveyden EDCTP3 - yhteisyritys käynnisti hätärahoitusmekanisminsa vuonna 2024 puhjenneen Kongon demokraattisen tasavallan m-rokkoepidemian vuoksi ja esitti kiireellisen pyynnön, minkä seurauksena yhdeksää hanketta rahoitettiin yhteensä 12,1 miljoonalla eurolla. Rahoitetut hankkeet kattoivat m-rokko-rokotteiden altistumista edeltävää ja sen jälkeistä profylaksiaa koskevat vaiheiden 2, 3 ja 4 tutkimukset sekä seurantastrategiat ja epidemiologiset tutkimukset.

Komissio tukee myös maailmanlaajuisista terveystutkimusta yhteistyössä Maailman terveysjärjestön (WHO) ja maailmanlaajuisen antibioottien tutkimus- ja kehityskumppanuuden (GARDP) kanssa ja on myöntänyt 28 miljoonan euron rahoituksen (2022–2027), jolla on tarkoitus nopeuttaa lääkeresistenttien bakteeri-infektioiden hoitojen kehittämistä ja päivittää tärkeimpien taudinaiheuttajien luetteloita. Tästä rahoituksesta osoitettiin miljoona euroa WHO:n ja GARDP:n yhteisen SECURE-aloitteen⁵⁴ tukemiseen. Aloitteen tavoitteena on laajentaa keskeisten antibioottien maailmanlaajuisia saatavuutta lääkeresistenttien bakteeri-infektioiden hoitoon. Komissio on tukenut lapsille tarkoitettujen tuberkuloosilääkkeiden ja uuden tuberkuloosirokotteiden kehittämistä vuoden 2023 EU4Health-työohjelmassa.

Komissio on tehnyt WHO:n kanssa rahoitusosuussopimuksen epidemioita koskevasta T&K-suunnitelmasta, jonka määrärahat ovat 7,42 miljoonaa euroa. Tarkoituksena on tukea turvallisten, tehokkaiden rokotteiden ja hoitojen kehittämistä filovirusia (mukaan lukien ebola ja Marburg) vastaan sekä tuleviin epidemioihin varautumista epidemioiden välisenä aikana. Tämä varautumistyö on mahdollistanut kliinisten hoitokeino- ja rokotetutkimusten nopean toteuttamisen, erityisesti Ugandassa vuonna 2025 puhjenneen ebolaepidemian aikana.

Lisäksi komissio on edelleen sitoutunut tietojen avoimeen jakamiseen ja saatavuuteen maailmanlaajuisen biodatayhteenliittymän kautta, mikä auttaa varmistamaan maailmanlaajuisen biodataresurssien kestävyys.

4.4. Innovoinnin edistäminen

EU on lupautunut olemaan houkutteleva kohde EU:n ulkopuolisista maista tuleville startup-yrityksille, sijoittajille ja yrityksille, jotka etsivät innovatiivisia ratkaisuja ja riskiasiakashankkeita. Tämä on yksi uuden eurooppalaisen innovaatio-ohjelman ja EU:n start-up- ja scale-up-strategian⁵⁵ lippulaiva-aloista. EU pyrkii lujittamaan asemaansa innovoinnin ja yrittäjyyden johtavana keskuksena, joka edistää kestävästä kehityksestä ja kilpailukykyä maailmanlaajuisesti. Tämä toteutetaan vahvistamalla kansainvälisiä kumppanuuksia ja luomalla väyliä kansainvälisten osajien ja investointien houkuttelemiseksi esimerkiksi Choose Europe for Science - aloitteella⁵⁶.

Euroopan innovaationeuvoston (EIC) johtokunta neuvoi vuonna 2025 EIC:tä kehittämään kansainvälisen strategian, jolla vahvistetaan innovaationeuvoston maailmanlaajuisia

---

⁵⁴ <https://gardp.org/secure/>.

⁵⁵ SWD(2025) 138 final.

⁵⁶ <https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe>.

vaikutusta ja autetaan eurooppalaisia startup- ja scale-up-yrityksiä laajentumaan kansainvälisesti. Johtokunnan mukaan EIC:n on keskityttävä neljään painopisteeseen: 1) kansainvälisen toiminnan edistämiseen, 2) kansainvälisten sijoittajien ja yritysten osallistamiseen, 3) ajatusjohtajuuden perustamiseen ja 4) kansainvälisten osaajien houkuttelemiseen. Keskeisinä tavoitteina ovat EIC:n edunsaajien auttaminen muuttamaan maailmanlaajuisiksi mutta säilyttämään pääkonttorinsa Euroopassa, syväteknologian innovoijien houkuttelemisen Eurooppaan ja yhteistyön tekeminen EIC:n yrityksistä kiinnostuneiden kansainvälisten sijoittajien kanssa.

Komissio antoi maaliskuussa 2024 kaksi suositusta, jotka tukevat neuvoston suositusta tietämyksen hyödyntämistä ohjaavista periaatteista⁵⁷: suositukset teollisuuden ja tiedeyhteisön välistä yhteiskehittämistä⁵⁸ ja kansalaisosallistumista⁵⁹ koskevista käytännestännöistä. EU:ssa ja sen ulkopuolella kehitetyistä strategioista ja käytännöistä yli 150 löytyy EU:n tietämyksen hyödyntämisen alustan tietovarastosta, joka on merkityksellinen myös kansainvälisille kumppaneille.⁶⁰

5. MUKAUTETAAN YHTEISTYÖTÄ ENSISIJAINEN MAIDEN JA ALUEIDEN KANSSA

Viime vuosien geopoliittinen kehitys on vaikuttanut EU:n tutkimus- ja innovointiyhteistyöhön muiden maiden kanssa. EU:n naapurustossa dynamiikkaa ovat ohjanneet Yhdistyneen kuningaskunnan ja Sveitsin assosioituminen Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan sekä ohjelman ehdokasmaat. Osallistuminen Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan assosioitumisen kautta on vahvistanut EU:n tutkimus- ja innovointisuhteita suuriin ulkomaisiin teollisiin talouksiin. Lisäksi on painotettu uudelleen Afrikkaa, Latinalaista Amerikkaa ja Karibiaa sekä Kaakkois-Aasian maiden liittoa (ASEAN) ja kehitetty merkittäviä alueellisia aloitteita. Kahdenvälisessä yhteydessä keskitytään EU:n ja kumppanimaiden erityisiin kiinnostuksen kohteisiin esimerkiksi tekemällä rakentavaa yhteistyötä Kiinan kanssa.

5.1. Yhteistyön integrointi EU:n naapurialueella

Yhdistyneestä kuningaskunnasta tuli 1. tammikuuta 2024 Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan assosioitunut maa, mikä oli vahva osoitus siitä, että sillä on edelleen yhteisiä etuja EU:n kanssa. Yhdistynyt kuningaskunta menestyi vuonna 2024 erityisen hyvin Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) ehdotuspyynnöissä: se oli heinäkuussa 2024 julkaistujen konseptin toimivuuden osoittamiseksi tarkoitettujen avustusten suurin edunsaaja sekä yksi syyskuussa 2024 julkaistujen aloittelevien tutkijoiden apurahojen (Starting Grants) suurimmista edunsaajista, ja sen joulukuussa 2024 julkaistuista jo itsenäisten tutkijoiden

⁵⁷ Neuvoston suositus (EU) 2022/2415.

⁵⁸ Komission suositus (EU) 2024/774.

⁵⁹ Komission suositus (EU) 2024/736 – vuonna 2024 hyväksytyt käytännestännöt ovat jatkoa vuonna 2023 hyväksytyille aineettoman omaisuuden hallintaa ja standardointia koskeville käytännestännöille.

⁶⁰ <https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/eu-valorisation-policy/knowledge-valorisation-platform>.

apurahoista (Consolidator Grants) saama rahoitus oli yhteensä 56 prosenttia suurempi kuin edeltävänä vuonna. Yhdistynyt kuningaskunta oli vuonna 2024 myös Marie Skłodowska-Curie - avustusten suurin edunsaaja.

Sveitsi on EU:n pitkäaikainen tutkimus- ja innovointikumppani, ja se osallistui assosioitumisensa aikana tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmiin aktiivisesti. Horisontti Eurooppa - puiteohjelman ensimmäisten vuosien aikana sen osallistuminen kuitenkin väheni, koska se ei ollut assosioitunut ohjelmaan. Assosioitumisen tultua voimaan 1. tammikuuta 2025 sveitsiläiset tutkijat ja yhteisöt ovat kuitenkin jälleen voineet osallistua ohjelmapyyntöihin.

Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) maiden Norjan ja Islannin tutkimus- ja innovointijärjestelmät ovat tiiviisti sidoksissa EU:n vastaaviin järjestelmiin sekä teollisiin arvoketjuihin ja akateemisiin verkostoihin. Erityisesti Norja tuo merkittävän lisän tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmien huippuosaamiseen.

Länsi-Balkanin kumppanien osallistuminen EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmiin on lisääntynyt merkittävästi ja saavuttanut korkeimman tasonsa Horisontti Eurooppa - puiteohjelmassa. Tutkimus- ja innovointitoimia tehostetaan erityisesti Länsi-Balkanin alueen innovaatiota koskevan toimintaohjelman⁶¹ avulla tukemalla teknologialähtöisiä tutkimusinfrastruktuureja ja integroimalla aluetta edelleen eurooppalaiseen tutkimusalueeseen.

Itäisen kumppanuuden maissa⁶² on toteutettu EU:n tuella vuoden 2021 valmisteluasiakirjassa⁶³ määriteltyjen viiden tutkimuksen ja innovoinnin painopisteen täytäntöönpanon säännöllistä seuranta. Moldovan⁶⁴ ja Ukrainan⁶⁵ viranomaisille annettiin asiantuntijatukea tutkimus- ja innovointipolitiikan uudistusten suunnitteluun Horisontti-ohjelmaan kuuluvasta toimintapolitiikan tukijärjestelystä. Alueen vaikeasta geopoliittisesta ja taloudellisesta tilanteesta huolimatta kaikki viisi maata olivat onnistuneet toteuttamaan hallinnon uudistuksia, hyväksymään ja käynnistämään kansallisten tiedestrategioiden täytäntöönpanon sekä lisäämään osallistumistaan Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan Horisontti 2020 - puiteohjelmaan verrattuna.

Komissio on keskittynyt erityisten tukitoimenpiteiden perustamiseen Ukrainalle⁶⁶ ja helpottanut Ukrainan osallistumista Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan ja Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelman ehdotuspyyntöihin. Esimerkiksi erityinen apurahajärjestelmä MSCA4Ukraine tukee tutkijoita, jotka ovat joutuneet siirtymään pois Ukrainasta, ja tarjoaa

---

⁶¹ <https://westernbalkans-infohub.eu/wp-content/uploads/2024/10/a-western-balkans-agenda-on-innovation-research-education-KI0221615ENN-1.pdf>.

⁶² Armenia, Azerbaidžan, Georgia, Moldova ja Ukraina.

⁶³ SWD(2021) 186 final.

⁶⁴ <https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/statistics/policy-support-facility/psf-country/support-moldova-reforms-public-rd-sector>.

⁶⁵ <https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/statistics/policy-support-facility/psf-country/support-ukraine-research-infrastructures-policies>.

⁶⁶ ERA4Ukraine (<https://euraxess.ec.europa.eu/ukraine>) antaa yleiskatsauksen kaikista EU:n ja kansallisista toimista, mukaan lukien MSCA4Ukraine, ERC:n työtarjoukset sekä JRC:n ja yliopistollisen Eurooppa-instituutin apurahajärjestelmä.

heille mahdollisuuden jatkaa tutkimustoimintaansa EU:ssa. EU on perustanut G7-maiden tiede- ja teknologiaministerien vuonna 2024 antaman tiedonannon mukaisesti Ukrainaan yhdessä Ukrainan, G7-puheenjohtajana toimivan Italian ja Unescon kanssa kansainvälisen tutkimus-, tiede- ja innovointikoalition, jonka tarkoituksena on hyödyntää tutkimuksen ja innovoinnin mahdollisuuksia Ukrainan elpymisessä ja jälleenrakentamisessa. Samaa tavoitetta, jota sovelletaan ilmastosuuntautuneeseen elpymiseen kaupunkiympäristöissä, edistetään myös ilmastoneutraaleja ja älykkäitä kaupunkeja koskevaan EU:n missioon kuuluvalla uudella SUN4Ukraine-aloitteella⁶⁷.

Välimeren unioni ja EU laativat ja hyväksyivät vuonna 2022 ministeritasolla terveyttä, ilmastonmuutosta ja uusiutuvaa energiaa koskevan tutkimuksen ja innovoinnin etenemissuunnitelmat sekä vahvistivat yhteistyön ja talouskehityksen painopisteet. Näiden etenemissuunnitelmien täytäntöönpanoa edistetään Horisontti Eurooppa - puiteohjelman työohjelmassa 2023–2024 käynnistetyllä ja vuonna 2025 jatkettulla Välimeren-aloitteella, joka on lisännyt EU:n ja Välimeren alueen yhteistyötä noin 60 prosentilla.⁶⁸ Myös Välimeren alueen tutkimus- ja innovointikumppanuus (PRIMA)⁶⁹ edistää näitä toimia maatalous- ja vesialalla. Kumppanuutta jatkettiin huhtikuussa 2024 vielä kolmella vuodella (2025–2027). Lokakuussa 2025 hyväksytty Välimeren sopimus⁷⁰ on EU:n uusi lippulaiva-aloite, jolla vahvistetaan eteläisten kumppanien kanssa tehtävää yhteistyötä. Se tarjoaa tilaisuuden uudistaa tieteellistä yhteistyötä perustamalla Välimeren alueen yhteisiä tutkimus- ja innovointikeskuksia, edistämällä tutkijoiden liikkuvuutta, tukemalla tiedediplomatiakeskuksen perustamista ja edistämällä sinisen talouden toimia. Sitä ennen, toukokuussa 2025, hyväksyttiin yhteinen tiedonanto *Euroopan unionin strateginen toimintamalli Mustanmeren alueella*⁷¹.

5.2. Yhteistyön vahvistaminen EU:n ulkopuolisten teollisuusmaiden ja nousevien talouksien kanssa

Tutkimukseen ja innovointiin liittyvät suhteet Yhdysvaltojen kanssa kehittyivät tammikuuhun 2025 asti myönteisesti: yhteistyö lisääntyi monilla aloilla, EU:n ja Yhdysvaltojen välinen tiede- ja teknologiasopimus uudistettiin menestyksekkäästi, yhteinen julkilausuma, jossa esitettiin kattava tutkimus- ja innovointiyhteistyöohjelma, allekirjoitettiin ja yhdysvaltalaiset toimijat olivat vahvasti edustettuina Horisontti Eurooppa - puiteohjelmissa. Yhdysvaltojen uuden hallinnon tiedepolitiikan virityksen muutos, tutkimusmenojen vähentäminen EU:lle tärkeimmillä painopistealueilla – kuten ilmasto, ympäristö, puhdas energia ja tartuntataudit – ja useista monenvälisistä tutkimus- ja innovointialoitteista luopuminen ovat kuitenkin aiheuttaneet paineita tutkimusta ja innovointia koskevalle transatlanttiselle vuoropuhelulle ja yhteistyölle. Horisontti Eurooppa - puiteohjelmassa on EU:n etujen suojelemiseksi kehitetty toimia, joilla vahvistetaan EU:n

---

⁶⁷ <https://www.sun4ukraine.eu/>.

⁶⁸ Horisontti Eurooppa - ohjelman työohjelma 2023–2024: 37 aihetta, joiden kokonaisbudjetti oli 320 miljoonaa euroa.

⁶⁹ <https://prima-med.org/>.

⁷⁰ JOIN(2025) 26 final.

⁷¹ JOIN(2025) 135 final.

tukea monenvälisille yhteistyöfoorumeille erityisesti valtamerien havainnoinnin, ilmaston ja datasuvereniteetin aloilla. Datajoukkoihin liittyviä toimia ovat i) datasuvereniteettikehysten kehittäminen, ii) kriittisten tietojen saatavuutta koskevan vankan riskinhallinnan täytäntöönpano ja iii) kansallisen rahoituksen vipuvaikutus kustannusintensiivisten digitaalisten palvelujen saatavuuden tukemiseksi. Koska Yhdysvallat on edelleen EU:n luonnollinen tutkimus- ja innovointikumppani, EU pyrkii pitämään viestintäkanavat avoimina yhdysvaltalaisten tutkimus- ja innovointialan liittovaltiotason yhteystahojen suuntaan yhteisten painopisteiden uudelleenarviointia ja elinvoimaisen yhteistyön uudelleenkäynnistämistä varten.

Kiinan osalta EU:n ja Kiinan tiede-, teknologia- ja innovaatioyhteistyön tulevaisuutta koskevasta yhteisestä etenemissuunnitelmasta käydyissä keskusteluissa ei ole vielä edistytty. Tämä koskee erityisesti innovoinnin perusedellytyksiä⁷² – sen sijaan tutkimusyhteistyön perusedellytysten⁷³ suhteen on edistytty huomattavasti. EU:n ja Kiinan tutkimus- ja innovointiyhteistyössä on keskitytty kahteen tutkimuksen lippulaivahankkeeseen. Toinen niistä koskee elintarvikkeita, maataloutta ja bioratkaisuja (FAB), toinen puolestaan ilmastomuutosta ja biologista monimuotoisuutta (CCB). Tämä yhteistyö hyödyttää molempia osapuolia.⁷⁴ Edellä esitetyn sekä Horisontti Eurooppa - puiteohjelmassa syntyneen aineettoman omaisuuden käyttöä koskevan merkittävän huolen vuoksi kiinalaiset tahot eivät kuitenkaan voi enää osallistua mihinkään ohjelman innovointitoimiin⁷⁵. Komissio on tehostanut koordinoituita toimia jäsenvaltioiden kanssa toimintamallien yhdenmukaistamiseksi Kiinaa koskevan EU:n tutkimuksen ja innovoinnin osaamisverkoston (EU-KNOC) kautta ja investoinut yli 13 miljoonaa euroa nyky-Kiinaa koskevan tietämyksen laajentamiseen muun muassa politiikan, yhteiskunnan, talouden ja kaupan, tieteiden ja teknologian sekä ilmaston aloilla.

Koska Etelä-Korealla on erittäin hyvät valmiudet tieteen, teknologian ja innovoinnin alalla, sen assosioituminen Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan vuonna 2025 avasi lukuisia mahdollisuuksia laajemmalle, järjestelmällisemmälle EU:n ja Etelä-Korean tutkimus- ja innovointiyhteistyölle muun muassa digitaaliteknologian, nanoteknologian ja satelliittinavigoinnin, puhtaan energian, ilmaston, valtamerien ja ympäristön tutkimuksen sekä terveyden aloilla. Samaa odotetaan Japanilta sen jälkeen, kun neuvottelut sen osallistumisesta unionin ohjelmiin ja assosioitumisesta Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan on saatu onnistuneesti päätökseen käynnissä olevan edistyneitä materiaaleja koskevan yhteistyön lisäksi. Uuden-Seelannin assosioituminen Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan puolestaan johti siihen, että allekirjoitettujen avustussopimusten määrä lähes kolminkertaistui vuosina 2022–2024.

---

⁷² Näitä ovat muun muassa teollis- ja tekijänoikeudet, esinormatiivinen tutkimus, vaatimustenmukaisuuden arviointi ja standardointi, osallistumismahdollisuudet julkisiin hankintoihin sekä oikeudenmukaiset, avoimet sääntelykehikset.

⁷³ Näitä ovat muun muassa avoin tiede, tutkimusetiikka ja rehellisyys, tutkijoiden liikkuvuus ja sukupuolten tasa-arvo tutkimuksen ja innovoinnin alalla.

⁷⁴ Vuosien 2023–2024 Horisontti Eurooppa - työohjelmaan sisältyi seitsemän toimea, joiden kokonaismäärärahat olivat 86 miljoonaa euroa ja joita EU ja Kiina rahoittivat yhdessä.

⁷⁵ Innovointitoimet ovat toimia, jotka ovat teknologisesti erittäin kehittyneitä ja jo lähempänä markkinoita.

Sopimus Kanadan assosioinnista Horisontti Eurooppa - puiteohjelman toiseen pilariin allekirjoitettiin 3. heinäkuuta 2024. Se antoi kanadalaisille tutkijoille ja organisaatioille mahdollisuuden osallistua ohjelman kyseiseen osaan tasavertaisin ehdoin EU:n vastaavien toimijoiden kanssa. Sen jälkeen Horisontti Eurooppa - puiteohjelman hankkeisiin on osallistunut jo yli sata kanadalaista toimijaa. Osallistujien määrän odotetaan kasvavan huomattavasti, koska monia hanke-ehtotuksia, joissa Kanada on mukana, arvioidaan parhaillaan tai ne ovat avustussopimuksen valmisteluvaiheessa.

Yhteistyö Intian kanssa on EU:n ja Intian kauppaja- ja teknologianeuvoston käynnistämisen jälkeen voimistunut.⁷⁶ Yhteistyössä keskitytään digitaalisiin, vihreisiin ja puhtaisiin energiateknologioihin. Helmikuussa 2025 New Delhissä pidetyssä kauppaja- ja teknologianeuvoston toisessa ministerikokouksessa sovittiin teknologiayhteistyön jatkamisesta ja yhteisistä taloudellisista investoinneista merien pilaantumista, jätteiden muuttamista uusiutuvaksi vedyksi ja sähköajoneuvojen akkujen kierrätysteknologioita koskevaan yhteistyöhön. Myös intialaisten ja EU:n startup-yritysten yhteistyön mahdollistamista on tarkoitus painottaa yhä enemmän. Yhteisessä tiedonannossa *EU:n ja Intian uudesta strategisesta ohjelmasta*⁷⁷ EU:n ja Intian tulevan yhteistyön keskeiseksi pilariksi määritellään teknologia ja innovointi. Lisäksi EU:n ja Intian kahdenvälistä tiede- ja teknologiayhteistyösopimusta on jatkettu vuoteen 2030 saakka.

Suhteet Brasiliaan ovat erityisen vahvat vihreän siirtymän teknologioiden aloilla, joita ovat muun muassa integroidut biojalostamot ja aurinkoenergiateknologiat, sekä biologisen monimuotoisuuden, merentutkimuksen, kestäviä kaupunkeja koskevien ekosysteemi- tai luontopohjaisten lähestymistapojen, kestävyuden ja terveyden aloilla. Komissio vaikutti Brasilian G20-puheenjohtajakauden asialistaan ja auttoi varmistamaan avoimen innovaatioyhteistyön edistämistä koskevan G20-strategian, G20-maiden biologista monimuotoisuutta, tasa-arvoa, osallisuutta ja esteettömyyttä tieteessä, teknologiassa ja innovoinnissa koskevien suositusten sekä biotaloutta koskevan maailmanlaajuisen aloitteen kymmenen johtavan periaatteen hyväksymisen.

EU:n ja Etelä-Afrikan suhteiden vahvistuminen näkyy vuoden 2025 huippukokouksen tuloksissa ja ensimmäisen puhtaan kaupan ja puhtaiden investointien kumppanuuden käynnistämisessä sekä Etelä-Afrikan osallistumisessa Horisontti Eurooppa - puiteohjelmaan ensimmäisenä Afrikan maana merkittävällä osuudella sekä avustusten että hankkeiden määrän suhteen. Etelä-Afrikka on johtavassa asemassa Afrikan unionin ja EU:n innovaatio-ohjelman täytäntöönpanossa, sillä se osallistuu useiden tutkimus- ja innovointiyhteistyöaloitteiden, kuten kestäväää energiaa koskevan Afrikan unionin ja EU:n yhteisen kestävään energian pitkän aikavälin tutkimus- ja innovointikumppanuuden (LEAP-SE), yhteisrahoitukseen. EU teki vuonna 2025 hyvin tiivistä yhteistyötä G20-puheenjohtajavaltiona toimineen Etelä-Afrikan kanssa ja tuki G20-maiden tieteeseen osallistumista koskevien suositusten hyväksymistä.

---

⁷⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/IP_23_596.

⁷⁷ JOIN(2025) 50 final.

5.3. EU:n kumppanuuksien syventäminen Afrikan, Latinalaisen Amerikan ja Karibian sekä Kaakkois-Aasian kanssa

Komissio sitoutui lisäämään tukea tutkimus- ja innovointiyhteistyölle Afrikan kanssa laatimalla ja hyväksymällä Afrikan unionin ja EU:n innovaatio-ohjelman yhdessä Afrikan unionin komission ja jäsenvaltioiden kanssa vuonna 2023. Afrikan unionin ja EU:n innovaatio-ohjelmassa luodaan tutkimustulosten hyödyntämistä varten uusi kehys, jonka painopiste on kansanterveydessä ja vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä ja jonka tarkoitus on tukea työpaikkojen luomista ja kasvua jakamalla teknologiaa ja asiantuntemusta.⁷⁸ Horisontti Eurooppa - puiteohjelman Afrikka-aloitteet ovat lisänneet Afrikan unionin ja EU:n tutkijoiden välistä yhteistyötä keskimäärin 40 prosenttia vuodessa.⁷⁹ Afrikan unionin ja EU:n välinen elintarvike- ja ravitsemusturvaa sekä kestävää maataloutta koskeva tutkimus- ja innovointikumppanuus kokoaa yhteen yli 70 tutkimusrahoittajaa Afrikasta ja Euroopasta. Global Gateway - strategiaan kuuluvan Afrikka-Eurooppa-investointipaketin puitteissa tuetaan Afrikan ja EU:n avaruuskumppanuusohjelmaa 100 miljoonalla eurolla. Ohjelmassa keskitytään kehittämään avaruuspohjaisia palveluja, joilla edistetään erityisesti Copernicus-ohjelman hyödyntämistä vaarallista säätä ja ilmastonmuutosta koskevan tiedon varhaisvaroitusjärjestelmien parantamisessa, EU:n ja Afrikan välisen institutionaalisen yhteistyön lujittamisessa ja avaruusteollisuuden valmiuksien tukemisessa. Regional Centres of Excellence (RCoEs) for the Green Transition - ohjelma on 80 miljoonan euron ohjelma, jonka tavoitteena on tukea tietämyksen tuottamista ja hallintaa paremman tiedon tuottamisen, saatavuuden ja jakamisen avulla. Afrikan tiedeakatemian toteuttaman African Research Initiative for Scientific Excellence (ARISE) -ohjelman pilottivaiheen pohjalta on ilmoitettu, että toista vaihetta varten annetaan vastaava 25 miljoonan euron tuki, minkä ansiosta saadaan sitoumuksia myös Afrikan unionin jäsenvaltioilta. Afrikan unionin ja EU:n välisen tiedettä, teknologiaa ja innovointia koskevan korkean tason poliittisen vuoropuhelun 15-vuotisjuhlaa vietettiin lokakuussa 2025 järjestetyissä tapahtumissa, joihin kuuluivat muun muassa tekoälyä tieteessä Afrikan ja Euroopan välisessä yhteistyössä käsitellyt seminaari, Afrikan unionin ja EU:n välinen tiedediplomatiaa koskenut vuoropuhelu, Välimeren unionin kanssa yhteistyössä järjestetyt innovaatiomessut sekä Afrikan unionin ja EU:n tutkimusta ja innovointia käsitellyt johtavien virkamiesten kokous.

Yhteistyö Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden yhteisön (CELAC) kanssa sai uutta pontta syyskuussa 2025 Brysselissä järjestetyssä ensimmäisessä tutkimusta ja innovointia käsitelleessä EU:n ja CELACin ministerikokouksessa. EU:n ja CELACin ministerit hyväksyivät kokouksessa ministerien julkilausuman ja uuden EU:n ja CELACin tutkimus- ja innovointiyhteistyötä koskevan toimintaohjelman sekä perustivat kolme työryhmää täydentämään nykyistä tutkimusinfrastruktuuryöryhmää i) terveyden, ii) ilmastonmuutoksen, ympäristön kestävyuden ja energiasiirtymän sekä iii) tieteessä käytettävän tekoälyn aloilla. Kukin ryhmä laatii toiminnalliset etenemissuunnitelmat, joissa

---

⁷⁸ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2023-07/ec_rtd_au-eu-innovation-agenda-final-version.pdf.

⁷⁹ Horisontti Eurooppa - ohjelman työohjelma 2023–2024: 30 aihetta, joiden kokonaisbudjetti oli 300 miljoonaa euroa.

määritellään alueiden välisen yhteistyön prioriteetit, toimet ja tuotokset kyseisellä painopistealueella. Lokakuussa 2023 käynnistettiin EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian innovaatioyhteistyöaloite olemassa olevien startup-hautomoiden ja -kiihdyttämöiden verkoston luomiseksi ja toteuttamiseksi sekä rakenteen laatimiseksi EU:n jäsenvaltioiden innovointiläsnäololle Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella. Karibiassa käynnistettiin sargassoleviä koskeva Global Gateway - investointiohjelman toimi, jossa EU:n kehitysyhteistyöhön lisättiin tutkimus- ja innovointiulottuvuus.

EU:n kilpailukyky ja turvallisuus liittyvät läheisesti Kaakkois-Aasian maiden liittoon (ASEAN), ja siksi EU:n on vahvistettava tutkimus- ja innovointiyhteistyötään alueen kanssa. Yhteistyö painottuu vihreään teknologiaan, digitaaliseen muutokseen, terveydenhuollon innovaatioihin ja alueellisesta integroitumisesta (tutkimusinfrastruktuurit, osaajien liikkuvuus ja teknologian siirto) saatujen kokemusten jakamiseen. ASEANin ja EU:n välisessä tiedettä, teknologiaa ja innovointia koskevassa vuoropuhelussa muiksi yhteistyöaloiksi on määritelty innovaatiot/startup-yritykset, tiedediplomatia sekä sukupuolten tasa-arvo tutkimuksen ja innovoinnin alalla.

6. PÄÄTELMÄT

Sen jälkeen, kun tutkimusta ja innovointia koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa hyväksyttiin vuonna 2021, on tapahtunut suuria, ennakoimattomia ulkoisia muutoksia, kuten Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, Lähi-idän konfliktin kärjistyminen, tiedettä, ilmastonmuutosta, ympäristöä ja terveyttä koskevien Yhdysvaltojen politiikkojen perustavanlaatuiset muutokset sekä mullistavat muutokset urauurtavien teknologioiden, kuten tekoälyn, soveltamisessa. Tämä kehitys vaikuttaa syvästi maailmanlaajuiseen tutkimus- ja innovointiympäristöön ja edellyttää, että EU puolustaa poliittisia ja taloudellisia etujaan ja edistää arvojaan maailmanlaajuisesti paljon vakuuttavammin. Akateemisen vapauden, tieteellisen tutkimuksen vapauden ja sukupuolten tasa-arvon suunnannäyttäjänä toimiminen onkin keskeistä, kun EU pyrkii houkuttelemaan tieteen parhaita osaajia, mitä tuetaan Choose Europe for Science - aloitteella.

EU on vastannut näihin haasteisiin esimerkiksi hyväksymällä neuvoston suosituksen tutkimuksen turvallisuuden parantamisesta, kehittämällä tiedediplomatian eurooppalaista kehystä, aloittamalla kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön periaatteita ja arvoja koskevan monenvälisen vuoropuhelun, assosioimalla keskeisiä maailmanlaajuisia kumppaneita Horisontti Eurooppa - ohjelmaan sekä luomalla tasapuolisia toimintaedellytyksiä ja vastavuoroisuutta erityisesti Kiinan kanssa. EU on edelleen sitoutunut Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan, jonka painopisteet ovat siirtyneet kohti puhdasta siirtymää ja EU:n kilpailukykyyn vahvistamista ja joka keskittyy myös puolustukseen ja kaksoiskäyttöön.

Tutkimuksen ja innovoinnin asettaminen EU:n kilpailukykyyn keskiöön merkitsee myös niiden asettamista EU:n ulkoisen toiminnan keskiöön. EU:n on osoitettava esimerkillistä johtajuutta tutkimuksen ja innovoinnin hyödyntämisessä rauhan ja monenvälisyyden tavoitteluun ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen vuoteen 2030

mennessä muun muassa torjumalla ilmastonmuutosta ja biologisen monimuotoisuuden köyhtymistä. Tässä uudessa kontekstissa ovat edelleen voimassa avoimuuden ja turvallisuuden periaatteet, jotka on määritelty tutkimusta ja innovointia koskevassa globaalissa lähestymistavassa. Joitakin osa-alueita on kuitenkin vielä kehitettävä ja mukautettava. Tämä koskee tasapuolisten toimintaedellytysten ja vastavuoroisuuden luomiseen kansainvälisessä tutkimus- ja innovointiyhteistyössä liittyviä osa-alueita. Lisäksi on otettava huomioon temaattiset painopisteet, kuten kilpailukyky, startup- ja scale-up-yritysten voimakkaampi painottaminen sekä maantieteellisten painopisteiden muuttaminen. Tämä on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että EU puolustaa etujaan pysyen tutkimuksen ja innovoinnin eturintamassa kumppanina, johon muu maailma voi luottaa.